

> Retouradres: Centraal Planbureau, Postbus 80510, 2508 GM, Den Haag

Centrale Plan Commissie
mr. J.M. Hessels

Centraal Planbureau
Van Stolkweg 14
Postbus 80510
2508 GM Den Haag

T (070) 3383 380
I www.cpb.nl

PER EMAIL

Contactpersoon
Edwin van de Haar

Doorkiesnummer
477

E-mailadres
e.r.van.de.haar@cpb.nl

Datum: 19 december 2013

Betreft: follow-up aanbevelingen commissie-Frijns

Uw kenmerk

Ons kenmerk
13 03547

Bijlagen
1

Bij beantwoording van deze brief graag ons kenmerk vermelden.

Geachte heer Hessels,

Op 18 februari jongstleden bracht de Commissie Beleidsgerichte Toetsing van het Centraal Planbureau haar rapport uit, getiteld *Uit de Lengte of uit de Breedte?*. De commissie, naar haar voorzitter ook de commissie-Frijns genoemd, werd door de Centrale Plan Commissie (CPC) op 29 juni 2012 geïnstalleerd. Hiermee gaf de CPC gevolg aan een van de taken die haar is opgedragen in de Aanwijzingen voor de Planbureaus, welke op 21 februari 2012 door de Minister-president werden vastgesteld.

Het kabinet heeft op verzoek van de vaste commissie voor Economische Zaken van de Tweede Kamer der Staten-Generaal op 12 april 2013 een reactie op het rapport gegeven (Tweede Kamerstuk 31083, nr. 45). Namens het kabinet gaf de Minister van Economische Zaken aan het belangrijk te vinden dat het CPB met de aanbevelingen aan de slag zou gaan en kondigde aan dit mee te nemen in zijn gesprekken met de nieuwe directeur van het CPB. Sinds het aantreden van ondergetekende op 1 augustus 2013 is dit dan ook een speerpunt geweest in de werkzaamheden van het CPB. In deze brief zet ik onze besluiten en conclusies op een rij.

De commissie-Frijns geeft in totaal 17 aanbevelingen, verdeeld over zes deelaspecten van het functioneren van het CPB: algemeen, inhoud, capaciteit, relatie met wetenschap, relatie met beleid en onafhankelijkheid. Deze reactie van het CPB volgt die onderverdeling.

Algemeen

De commissie stelt dat er een keuze moeten worden gemaakt tussen meer budget of beperking van de inhoudelijke activiteiten van het CPB. Dit heeft geleid tot overleg tussen het CPB en de ministeries van Economische Zaken en Financiën. Tot mijn vreugde heeft de Secretaris-generaal van het ministerie van Economische Zaken medegedeeld dat het structurele budget van het CPB met 1 miljoen euro wordt verhoogd. Hiermee kunnen in de komende maanden de 'dunne plekken' in de personele bezetting van de organisatie worden versterkt. Er wordt geen nieuw onderzoekprogramma mee opgestart.

Inhoud

Geheel langs de lijnen van het advies van de commissie en in aansluiting op een interne discussie die de afgelopen jaren is gevoerd na het advies van de wetenschappelijke visitatiecommissie onder voorzitterschap van professor Martin Hellwig (2010), heeft het CPB een uitgebreide visie geschreven op het gebruik van macromodellen.¹ De belangrijkste wetenschappelijke kritiek op de bestaande situatie was dat het SAFFIER-model verouderd is en niet goed aan zou sluiten bij de bestaande inzichten in de academische literatuur. Voor de modelvisie is ook geconsulteerd in het buitenland, bij wetenschappers en bij Nederlandse instituten die van vergelijkbare modellen gebruik maken. Tevens zijn er experimentele, alternatieve modellen gebouwd en geanalyseerd. De belangrijkste uitkomst van deze exercitie laat zich samenvatten in de keuze voor:

- meer tijd voor verdiepende analyses met wetenschappelijk up-to-date methoden (los van de grote modellen);
- gebruik van een macro-econometrisch model (vernieuwd SAFFIER) voor ramingen en beleidsanalyses. Dit type model is theoretisch en praktisch het meest geschikt voor beleidsrelevante toepassingen op het CPB;
- een ontwikkelagenda voor het macro-econometrisch model met o.a. nadruk op financiële factoren en verwachtingsvorming en op meer transparantie door verkleining van het systeem en vereenvoudiging van de aansturing;
- systematisch inzetten van tijdreeksmethoden als zijlicht op de ramingen.

Op deze manier wil het CPB haar rol versterken bij het voeren van het maatschappelijk debat over macrovraagstukken met wetenschappelijk gefundeerde argumenten. Tevens investeert het CPB in methoden en technieken die het mogelijk maken ook de komende jaren op verantwoorde wijze ramingen en beleidsanalyses te blijven leveren. Aldus kiest het CPB een positie binnen de inherente spanning tussen beleidsrelevantie en wetenschappelijke relevantie, die goed aansluit bij de ontwikkeling die zichtbaar is bij verwante buitenlandse instituten.

Ook bij in andere werkzaamheden wil het CPB zo duidelijk mogelijk zijn over gekozen methode en de beperkingen hiervan. Hoewel dergelijke keuzes en voorbehouden immer vermeld worden in de publicaties en/of bijbehorende achtergronddocumenten, of hier naar wordt verwezen via voetnoten, kan de transparantie worden vergroot. Dit is ook een zaak van wetenschappelijke kwaliteitscontrole en reproduceerbaarheid van resultaten. Het management van het CPB heeft de interne richtlijnen nagelopen en waar mogelijk zijn deze aangescherpt. Bijvoorbeeld qua archivering van datasets en het vereiste van consistente publicatie van (wetenschappelijk) achtergrondmateriaal via de website van het CPB.

---

¹ <http://www.cpb.nl/publicatie/verdiepen-en-verhelderen-macro-economische-analyse-bij-het-cpb>

Datum

19 december 2013

Ons kenmerk

13 03547

Bij beantwoording van deze brief graag ons kenmerk vermelden.

Centraal Planbureau

Waar mogelijk wordt nog meer gebruik gemaakt van externe expertise door uitbreiding van de bestaande gewoonte om klankbordgroepen in te stellen bij grote onderzoeksprojecten. Daarmee kan ook makkelijker bestaande kennis buiten het CPB worden gebruikt, met name bij andere kennisinstellingen en departementen. Bij minder grote onderzoeksprojecten, of publicaties zoals Policy Briefs of belangrijke achtergronddocumenten, wordt voortaan altijd de aansluiting gezocht bij beleidsmakers. Tenslotte wordt de bestaande verbinding met de wetenschap uitgebreid, via het Academic Partners-programma. Per 2014 heeft ieder onderzoeksprogramma (16 in totaal) een 'eigen' hoogleraar die adviseert en meedenkt bij het onderzoek.

Datum

19 december 2013

Ons kenmerk

13 03547

Bij beantwoording van deze brief graag ons kenmerk vermelden.

De aanbeveling om de doorrekeningen van de verkiezingsprogramma's, bekend naar de titel van de publicatie *Keuzes in Kaart* (KiK), beperkter op te zetten wordt breed gesteund in het CPB. Na een uitgebreide interne en externe evaluatie is daarom gekozen KiK te verkleinen. Het gaat vooral om het schrappen van de programma-effecten en het verhogen van het minimumbedrag voor ingediende beleidsvoorstellen. Tegelijkertijd wordt er in samenwerking met de andere planbureaus getracht tussen verkiezingen te publiceren over wat kansrijke beleidsveranderingen zouden zijn. Over deze veranderingen is eind november uitgebreid gecommuniceerd met alle betrokkenen, en via de media ook met de kiezers.²

Capaciteit

De aanbeveling om strategische keuzes te maken over het aantal beleidsterreinen waarop het CPB actief is opgevolgd door te kiezen voor handhaving van de bestaande breedte van de onderzoeksprogramma's, het afgelopen jaar aangevuld met het extern gefinancierde programma decentrale overheden. Het extra budget wordt niet gebruikt voor uitbreiding van de onderzoeksterreinen, maar voor het aanvullen van de personele sterkte op een aantal plekken waar de bezetting te dun is geworden. Het CPB heeft er derhalve vertrouwen in kwalitatief goed werk te kunnen blijven leveren de komende jaren.

De aanbeveling om tot een nieuwe begrotingsystematiek te komen is primair gericht tot het kabinet. Door het CPB valt op te merken dat de aanbeveling moeilijk te rijmen is met de genoemde Aanwijzingen voor de Planbureaus. Zoals is gebleken is het kabinet bereid om serieus naar de noden van het CPB te kijken als daar voldoende redenen voor bestaan.

Relatie met wetenschap

Het CPB is blij met de vaststelling van de commissie-Frijns dat het beleid ten aanzien van het wetenschappelijk publiceren terecht en noodzakelijk is. Waar de finesses hiervan in de wereld niet altijd worden opgepikt door blijven wij dit beleid consistent toelichten. Voorts zorgen wij voor beter begrijpelijke Nederlandse samenvattingen bij Engelstalige wetenschappelijke papers.

---

² <http://www.cpb.nl/publicatie/vernieuwing-doorrekening-verkiezingsprogrammas-evaluatie-keuzes-in-kaart-2013-2017>

Relatie met beleid

Zoals hierboven aangegeven volgt het CPB graag de aanbeveling op om waar mogelijk de (ambtelijke) netwerken beter te onderhouden en de externe kwaliteitscontrole van het werk te borgen. Een belangrijk aspect daarbij is het betrekken van de beleidsdepartementen bij het werk van het CPB. Door uitbreiding van de klankbordgroepen wordt ervoor gezorgd dat CPB-medewerkers meer participeren in externe netwerken. Vanzelfsprekend is de externe gerichtheid een taak voor iedereen op het CPB, het management in het bijzonder.

Het stemt het CPB tevreden dat de commissie vaststelt dat de communicatiestrategie van het CPB adequaat is. Vanzelfsprekend blijft het CPB aandacht schenken aan de beleids- en politieke gevoeligheid van rapporten en uitspraken. Enige wrijving kan op zijn tijd niet worden uitgesloten, dat hoort onlosmakelijk bij de onafhankelijke positie van het CPB. Door het aangaan en onderhouden van contacten over de inhoud van publicaties en onderzoek kan het verrassingselement worden geminimaliseerd.

Net als de commissie stel ik vast dat het kroonlidmaatschap van de SER voor de directeur van het CPB, en het plaatsvervangend kroonlidmaatschap van één van de onderdirecteuren, waardevol is voor directe betrokkenheid bij Haagse beleidswereld. Net als het kabinet, maar in tegenstelling tot de aanbeveling, denk ik dat actieve deelname aan de onafhankelijke Studiegroep Begrotingsruimte wenselijk is.

Onafhankelijkheid

De onafhankelijkheid is het grootste goed voor het functioneren van het CPB en mijn waardering geldt derhalve ook de beleidsmakers die hiervoor sedert jaar en dag een groot respect aan de dag leggen. In mijn gesprekken met u hebben de leden van de CPC aangegeven tevreden te zijn met de huidige afbakening van bevoegdheden en taken tussen CPC en CPB-directie. Met u, en het kabinet, ben ik dan ook van mening dat de onafhankelijkheid ook formeel goed is geborgd in de Aanwijzingen voor de Planbureaus.

Het CPB blijft altijd zoeken naar wegen om de publieke verantwoording te vergroten, door zo transparant mogelijk te zijn over wetenschappelijke keuzes en andere processen en werkzaamheden. Onafhankelijkheid kan immers alleen in transparantie worden waargemaakt.

Hoogachtend,

Laura van Geest

Directeur

c.c.

De Minister van Economische Zaken

De Leden van Commissie Beleidsgerichte Toetsing van het Centraal Planbureau

Datum
19 december 2013

Ons kenmerk
13 03547

Bij beantwoording van deze brief graag ons kenmerk vermelden.